

شخصیت امیرالمؤمنین (علیه السلام) از منظر آن حضرت

فاطمه جعفری هرستانی

چکیده

در قرن معاصر چندی است معرفت پیشوای انسانیت امیرالمؤمنین علی (علیه السلام) از زبان آن حضرت، توجه برخی پژوهشگران و اندیشمندان را به خود جلب نموده است؛ چراکه علاوه بر وجوب معرفت امام، شناسایی حضرت از این طریق، دقیق‌ترین و مطمئن‌ترین مسیر و نیز به لحاظ علمی بهترین روش برای ارزیابی شخصیت محسوب می‌گردد. تحقیق حاضر با عنوان «شخصیت امیرالمؤمنین (علیه السلام) از منظر آن حضرت» در پی پرداختن به این موضوع از افق «شخصیت‌شناسی» و درواقع شناسایی حضرت امیر (علیه السلام) به عنوان «انسان کامل» به منظور یافتن برترین جلوه‌های قابل الگوگیری از دیوان کلام و سیره انسان‌ساز ایشان بوده که یکی از مهم‌ترین نیازهای بشر برای نیل به سعادت در هر عصر و زمانی می‌باشد. این پژوهش به روش کتابخانه‌ای و اسنادی تدوین گردیده و از نتایج به دست آمده از آن می‌توان چنین ذکر نمود که سخن هر انسان بخش قابل‌توجهی از شخصیت او را منعکس می‌سازد و امیرالمؤمنین (علیه السلام) که «امیر بیان» هستند، در این خصوص موفق‌تر از هر گوینده‌ای عمل نمودند. حضرت امیر (علیه السلام) به عنوان ولی خدا و انسان کامل از هر شخص دیگری بهتر می‌توانند زوایای گوناگون شخصیتی خویش را برای جویندگان معرفت، آشکار فرمایند که البته بدون مطالعه و بررسی سیره آن حضرت و بدون توجه به برخی خصائص ایشان، درک کلام رفیع و شناخت شخصیت جامعشان امری دشوار و گاه غیرممکن خواهد بود.

، نهج البلاغه، شخصیت، جامع اضداد، اهل البیت (علیهم السلام) و ازگان کلیدی: امیرالمؤمنین علی

Abstract

In the current century, there is awhile that wisdom of humanity leader *Amir ol-mu'minin* Ali (peace be upon him), by his own speech, draw attention of some of researchers and scholars. Since, besides the obligation for knowing the Imam's wisdom, his identification by this way is the most confident and accurate way and also it will scientifically counted the best approach for evaluation of his character. This research with the title of: "The character of *Amir al-mu'minin* (peace be upon him) from his Viewpoint" will engage in this topic by horizon of characterology and in fact identification of *Hazrat Amir* (peace be upon him) as the perfect man, it is because of finding the best manifestation that can be an example from his book and his speech and his human making nature. It is also one of the most important needs of man for arriving to felicity in any age and any time. This research was composed by library studies and it can be mentioned from its results that speech of any man will reflect most accounts of his character and *Amir ol- mu'minin* (peace be upon him) who is the commander of speech is the most successful among all speakers. *Hazrat Amir* (peace be upon him) as the friend of Allah and the perfect man can show different dimensions of his character for seekers of wisdom better than any other person but without studying about his nature and without caring some of his characteristics, it is impossible to know his magnificent speech and his comprehensive character.

Key words: *Amir ol-mu'minin* Ali (peace be upon him), The Prophet's Household "ahl ol-bait" (peace be upon them), *Nahj al -balagheh*, character, paradox.

الملخص:

منذ فترة و لاسيّما في القرن الراهن، أمست قضية التعرف على ملامح شخصية الإمام علي عليه السلام من خلال كلام نفس الإمام، موضع اهتمام الكثير من الباحثين والمفكرين؛ كي يتسنى لنا من خلال هذه المعرفة العثور على شخصيته الفذة وذلك عبر أدق وسيلة موثوقة علمياً وهي كلام الإمام ذاته. إنّ هذا المقال الذي يحمل عنوان «ملامح شخصية أمير المؤمنين عليه السلام من وجهة نظر الإمام نفسه» يبحث عن شخصية أمير المؤمنين من منظور التعبير الذاتي (السيكولوجي)؛ أي التعريف بالإمام علي عليه السلام كنموذج للإنسان الكامل، كي يكون الإمام قدوة بعلمه وعمله تأخذ بيد الناس في كلّ عصر ومصر نحو العالي. إنّ المنهج المتخذ في المقال، هو المنهج التحليلي الوصفي، وبما أنّ اللغة مرآة الفكر، نجد أن جلّ شخصية إمام البيان متجلية في كلامه وأنّ كلامه يعكس لنا شخصيته العبقريّة أكثر وأفضل من أي نصّ وشخص آخر. إذ هو وليّ الله الذي اجتمعت في صفاته الأضداد، ولكلّ إنسان يبحث عن الحقّ أن يتعرف على هذا الإمام الهمام، فنهج البلاغة خير نصّ يعرف لنا هذه الشخصية العظيمة، ومما لا شكّ فيه، لا يمكن التعرف على الإمام دون المراجعة إلى سيرته وبيئته وما حدث في عهده.

المفردات الدليلية: أمير المؤمنين عليه السلام، أهل البيت عليهم السلام، نهج البلاغة، التعبير الذاتي، جامع الأضداد.